

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

**ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΣΤΟΥΣ
ΠΙΝΑΚΕΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ 2023**

Εξεταζόμενο αντικείμενο (Κωδικός): Θρησκευτικά (510)
Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: 11/11/2023, 10:00 – 13:00

ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ

Ερώτηση 1

- A. ΔΕΝ ΑΝΗΚΕΙ
- B. ΑΝΗΚΕΙ
- Γ. ΑΝΗΚΕΙ
- Δ. ΔΕΝ ΑΝΗΚΕΙ

Ερώτηση 2:

- A) ΟΡΘΗ
- B) ΛΑΘΟΣ
- Γ) ΟΡΘΗ
- Δ) ΟΡΘΗ

Ερώτηση 3

- A) ΣΩΣΤΗ
- B) ΣΩΣΤΗ
- Γ) ΣΩΣΤΗ
- Δ) ΛΑΘΟΣ

Ερώτηση 4

- A) ΣΩΣΤΗ
- B) ΛΑΘΟΣ
- Γ) ΛΑΘΟΣ
- Δ) ΣΩΣΤΗ

Ερώτηση 5

- A) ΣΩΣΤΗ
- B) ΣΩΣΤΗ
- Γ) ΣΩΣΤΗ
- Δ) ΣΩΣΤΗ

Ερώτηση 6

Χαρακτηριστικά γνωρίσματα του χαρακτήρα και του ρόλου του Θεού

1. Ο Θεός είναι προσωπικός – αποκαλύπτεται προσωπικά στον Μωυσή
2. Ο Θεός είναι ζωντανός Θεός – αποκαλύπτεται και δίνει λύσεις στις δύσκολες στιγμές των Ισραηλιτών
3. Ο Θεός είναι πανταχού
4. Ο Θεός είναι πάντοτε παρών – αποκαλύπτεται στους Ισραηλίτες ανεξάρτητα από χώρο και χρόνο.
5. Ο Θεός είναι Θεός – Πατέρας – προστατεύει και φροντίζει τους Ισραηλίτες
6. Ο Θεός είναι Θεός – Προστάτης – προστατεύει τους Ισραηλίτες από τις κακουχίες και από τους εχθρούς
7. Ο Θεός είναι Θεός φροντιστής των ανθρώπων σε δύσκολες στιγμές
8. Ο Θεός είναι Θεός – Σωτήρας – παρεμβαίνει και σώζει τον λαό τους από την πείνα, τη δίψα και από τους εχθρούς

Ερώτηση 7

A) Οι δύο λόγοι:

1^{ος} Η διευκόλυνση του έργου της διδαχής και της ιεραποστολής

2^{ος} Η προστασία της ιστορίας και της αλήθειας για τον Χριστό από μύθους και ανακρίβειες ή παραποιήσεις

B) Μικρές γραπτές συλλογές: Ύμνοι με σύντομες ομολογίες πίστεως, πληροφορίες για τη θεία ευχαριστία, πληροφορίες για τα πάθη, διηγήσεις για την Ανάσταση, συλλογή παλαιοδιαθηκικών ρητών, πηγή Λογίων, συλλογή μεμονομένων λόγων του Ιησου, Συλλογή παραβολών του Ιησού, Συλλογή αντιρρητικών λόγων του Ιησού, Συλλογή πράξεων και θαυμάτων του Ιησου. (κουτί)

Ερώτηση 8

A) Ρομανικός ρυθμός – 1000 μ.Χ.

Γοτθικός Ρυθμός – 12ος αιώνας

Μπαρόκ- 17ος αιώνας

B) Ρομανικός ρυθμός:

1. Συνήθως μεγάλη τρίκλιτη βασιλική με μακρύ εγκάρσιο κλίτος στα ανατολικά
2. Έχει πολλές μικρότερες αψίδες που αποτελούν παρεκκλήσια
3. Ο τρούλος έχει πολυγωνική ή πυραμοειδή κατάληξη
4. Θυμίζουν κάστρο με δυνατούς πέτρινους τοίχους

Γοτθικός Ρυθμός:

1. Διατήρηση του πέτρινου σκελετού από Ρομανικό Ρυθμό
2. Αιχμηρές αψίδες
3. Ο θόλος είναι ψηλότερος
4. Το βάρος εξαφανίζεται από το κτίριο, δίνει την εντύπωση ότι υψώνεται προς τα πάνω

Μπαρόκ:

1. Εντυπωσιακές κοίλες επιφάνειες με υπερβολική διακόσμηση που καλύπτει το εσωτερικό του ναού
2. Χρειάζεται μεγάλους χώρους λόγω της πλούσιας διακόσμησης
3. Συνδυάζει τον μεσαιωνικό ναό με το μακρύ ορθογώνιο σχήμα και τις αναγεννησιακές ημικυκλικές κολόνες που συνήθως στηρίζουν ένα υπερώο και έναν πρώτο όροφο.
4. Επιβλητική πρόσοψη

Ερώτηση 9

(α). Η συμμετοχή του χριστιανού στη Θεία Λειτουργία, τον εισάγει στην ίδια τη Βασιλεία του Θεού, τον νέο κόσμο που μεταμορφώνει τον άνθρωπο και τη ζωή του.

(β). Συμμετοχή στη Θεία Λειτουργία σημαίνει ταυτόχρονα και συμμετοχή του χριστιανού στη Σταύρωση και Ανάσταση του Χριστού.

(γ). Ο πιστός συμμετέχει στο μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, μέσα από το οποίο ενώνεται με όλη την ανθρωπότητα, με όλη τη δημιουργία και με τον Θεό (δυνατότητα θέωσης).

(δ). Επενέργεια της αγιαστικής δύναμης του Αγίου Πνεύματος σε όλους τους συμμετέχοντες χριστιανούς.

(ε). Βίωση της ειρήνης και της αγάπης από τους χριστιανούς που συμμετέχουν στον εκκλησιασμό.

(στ). Πνευματική ανάπαυση πιστού από τις καθημερινές βιοτικές μέριμνες.

(ζ). Η συμμετοχή στη λατρευτική ζωή είναι έκφραση αγάπης και ευγνωμοσύνης προς τον Θεό, για όσα έκανε και κάνει για μας.

Ερώτηση 10:

A) Η χριστιανική λατρεία είναι:

1. πνευματική
2. Θυσιαστική
3. Αληθινή

B) Ερμηνεία βάση κειμένου:

Πνευματική:

1. Σύμφωνα με τον Απ. Παύλο η λατρεία δεν περιορίζεται σε κάποιον τόπο αλλά είναι πνευματική γιατί ο πιστός λατρεύει με το πνεύμα του.
2. Ο Θεός είναι πνεύμα («ασώματος») και η λατρεία προσφέρεται μ'εκείνο που είναι μέσα μας ασωματο (πνεύμα)
3. Η λατρεία του Θεού πρέπει να γίνεται με τη δύναμη του πνεύματος

Θυσιαστική:

1. Η λατρεία του Θεού γίνεται με την ζωντανή και άγια προσφορά («θυσία») ολόκληρου του ψυχοσωματικού εαυτού και τότε γίνεται ευσπρόδεκτη

2. Η λατρεία του Θεού είναι θυσιαστική γιατί ο πιστός προσφέρει τον εαυτό του (ψυχοσωματικά) ως ευχαριστία στον Θεό

Αληθινή:

1. Η λατρεία του Θεού προσφέρεται αληθινά δηλαδή με καθαρότητα της ψυχής και του νου
2. Η λατρεία του Θεού είναι αληθινή διότι ο Λόγος Του («το ευγγέλιο του Υιού του») διαδίδεται σε όλους τους ανθρώπους

Ερώτηση 11

Τα στοιχεία σύνδεσης

Α) Με την αναφορά στον «άρτον ημών τον επιούσιον» να συνειδητοποιούμε ότι όπως, απαραίτητος είναι ο καθημερινός άρτος για τη ζωή μας, άλλο τόσο απαραίτητος είναι ο «Άρτος της ζωής», η Θεία Κοινωνία, ο Χριστός, για να δεχθούμε την υιοθεσία από τον Θεό Πατέρα, και

Β) για να θυμόμαστε πως για να μας συγχωρέσει ο Θεός τις αμαρτίες μας, που είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να εισέλθει κάποιος στη Θεία Ευχαριστία, πρέπει να συγχωρούμε και εμείς τα σφάλματα των άλλων « και αφες ημίν τα οφειλήματα ημών»»

Ερώτηση 12

Επίδραση στην κοινωνική ζωή

1. Η λατρεία ως επιδίωξη εξασφάλισης προστασίας, ατομικής, οικογενειακής ή κοινοτικής ευημερίας
2. Η λατρεία δέντρων και εδαφικών περιοχών και **ο καθορισμός των καλλιεργήσιμων εκτάσεων, του χρόνου και του τρόπου καλλιέργειας**
3. Οι Ιεροδιάμεσοι και η επιρροή τους στη ζωή των ανθρώπων σε διάφορα σημαντικά θέματα, όπως π.χ. **αν πρέπει να γίνει πόλεμος, με ποια μέσα πρέπει να αντιμετωπιστεί μια κατάσταση, ποιοι κανόνες πρέπει να διέπουν την κοινωνική ζωής**
4. Η λατρεία εδαφικών περιοχών, δέντρων κτλ. **καθόρισε τις καλλιεργήσιμες και μη καλλιεργήσιμες εκτάσεις, το χρόνο της καλλιέργειας, τη χρήση ή μη φωτιάς.**
5. η λατρεία ενός πνεύματος καθόριζε την περιοχή κατοικίας μιας φυλής ή μια κοινή λατρεία δημιουργούσε δεσμούς μεταξύ φυλών κτλ.
6. **Με τις προσφορές τροφής και τις θυσίες κάποιου ζώου επιδιώκεται η συντήρηση των υπερφυσικών όντων, ώστε και αυτά με τη σειρά τους να φροντίσουν για την ευημερία του λάτρη, της οικογένειας ή της κοινότητας**

Ερώτηση 13

Σύνδεση των εννοιών «ενότητα» και «ισότητα» μεταξύ των ανθρώπων με δύο θεολογικές θέσεις της διδακτικής ενότητας της Α΄ Γυμνασίου

1. Ο κάθε άνθρωπος, ανεξαρτήτως φύλου, έθνους, γλώσσας, κοινωνικής τάξης έχει θεϊκή προέλευση. Έχει δημιουργηθεί «κατ'εικόνα» και «καθ'ομοίωσιν» του Θεού. Το «κατ'εικόνα» αναφέρεται στα πνευματικά χαρίσματα που έχει ο κάθε άνθρωπος και τα οποία οφείλει να αξιοποιεί προς όφελος του συνανθρώπου του, προς όφελος της κτίσης αλλά και για την «ομοίωσή» του με τον Θεό.
Το «καθ'ομοίωσιν» αναφέρεται στη δυνατότητα που έχει ο κάθε άνθρωπος να φτάσει στη θέωση («ομοίωση Θεού») μέσω της πνευματικής τελείωσης.
2. Ο κάθε άνθρωπος έχει δημιουργηθεί αδιακρίτως από τον ίδιο Δημιουργό και από το ίδιο υλικό, το χώμα,
3. Η δημιουργία της γυναίκας (Εύας) από τον ίδιο Δημιουργό, από το ίδιο υλικό (χώμα) με εκείνο του άνδρα δηλώνει την ισότητα μεταξύ των δύο φύλων. Η δημιουργία της γυναίκας από το πλευρό του άνδρα δηλώνει όχι μόνο την ισότητα αλλά και την ενότητα των δύο φύλων: το ένα συμπληρώνει το άλλο, το ένα υποστηρίζει και βοηθά το άλλο κατά την κοινή πορεία προς τη θέωση
4. Η φράση «αυτό είναι οστό από τα οστά μου και σάρκα από τη σάρκα μου» δηλώνει κυρίως την ένωση των φύλων, του άνδρα και της γυναίκας. Η αγαπητική ενότητα του άνδρα με τη γυναίκα επιτυγχάνεται με την ευλογία του Θεού. Η αγάπη μεταξύ του άνδρα και της γυναίκας εικονίζει και την αγάπη μεταξύ των ανθρώπων
5. Και τα δύο φύλα δέχονται την ευλογία: Αύξανεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς. Ο κάθε άνθρωπος είναι υπεύθυνος για την πρόνοια, τη φροντίδα που πρέπει να επιδείξει ως διαχειριστής της «καλής» δημιουργίας του Θεού.

Ερώτηση 14

Α) Έννοια «σάρκα» στην ορθόδοξη θεολογία:

1^η Η σάρκα, ως ολόκληρος ο άνθρωπος (ο Λόγος σὰρξ ἐγένετο) ο οποίος με την άσκηση και με τη συμμετοχή στη μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας απελευθερώνεται από τα πάθη, κυρίως τον ατομοκεντρισμό.

2^η Η σάρκα ως αυτονομημένη ανθρώπινη ύπαρξη που είναι αποκομμένη από τον Θεό. Αυτή λειτουργεί με τρόπο αδιέξοδο, αφού προσπαθεί να αντλήσει ζωή από τον θνητό της εαυτό και η οποία «επιθυμεί κατά του του (αγίου) Πνεύματος».

B) Το φαινόμενο “human trafficking” (παράνομη εμπορία και διακίνηση ανθρώπων).

Είδη εμπορίας και παράνομης διακίνησης ανθρώπων:

- Εργασιακή εκμετάλλευση.
- Σεξουαλική εκμετάλλευση.
- Εμπόριο οργάνων .
- Εμπόριο παιδιών.
- Παιδική εργασία.

Ερώτηση 15

A) Δύο θεμελιώδη στοιχεία της σημασίας της τήρησης των εντολών του Θεού για την ελευθερία του ανθρώπου

1. Οι εντολές , ως οδοδείκτες, οδηγούν στην πηγή της ζωής και της ελευθερίας, τον Θεό.
2. Οι εντολές, ως ασφαλιστικές δικλείδες, εξασφαλίζουν στον άνθρωπο την ελευθερία από τις δυνάμεις της φθοράς, του ατομικισμού και του θανάτου που караδικούν να τον δουλώσουν

B) Μία βασική διαφορά των εντολών του Θεού από τις ανθρώπινες εντολές της κοινωνίας

Οι εντολές της κοινωνίας είναι ποινικοί νόμοι που αν παραβιαστούν θα επέλθει κάποια ποινή από κάποιον θεό δικαστή.

Οι εντολές του Θεού είναι μάλλον ιατρικές οδηγίες με σκοπό να προφυλάξουν τον άνθρωπο. Από κει και πέρα αρχίζει η προσωπική ευθύνη του καθενός

Ερώτηση 16

Τα χαρακτηριστικά της συμφωνίας στην Παλαιά Διαθήκη:

- «Αποκάλυψη Θεού» στη ζωή και στον κόσμο.
- Σύναψη συμφωνίας («διαθήκης») μεταξύ Θεού και Ισραήλ.
- Υπόσχεση του Θεού στους ανθρώπους για σωτηρία από το κακό.

Τα χαρακτηριστικά της συμφωνίας στην Καινή Διαθήκη:

- Η έλευση του Χριστού στην ανθρώπινη ιστορία
- Σύναψη « διαθήκης « του Χριστού με τους ανθρώπους.
- Πραγματοποίηση της υπόσχεσης του Θεού για σωτηρία.

Ερώτηση 17

A) Σπουδαιότητα εχριστιανισμού των Σλάβων:

1. Δημιουργία εκκλησιαστικής γλώσσας – προσφορά ελληνικού πνεύματος
2. Η σλαβική γλώσσα γίνεται ευρωπαϊκή γλώσσα – γίνεται εκκλησιαστική γλώσσα
3. Για πρώτη φορά έχουμε τη χρήση εθνικής γλώσσας – ανάπτυξη εθνικής συνείδησης

Β) 1. Ως τότε στη λατρεία χρησιμοποιούσαν αποκλειστικά μία από τις τρεις ιερές γλώσσες: την ελληνική, την λατινική, την εβραϊκή. Για πρώτη φορά εισάγεται η χρήση μιας εθνικής γλώσσας στη λατρεία.

Γ) Η βυζαντινή αυτοκρατορία θυσίασε τις επίσημες εκκλησιαστικές γλώσσες και τις τότε εθνικές γλώσσες (ελληνική – λατινική) για τη δημιουργία μια νέας εθνικής γλώσσα, της σλαβικής, η οποία με τη σειρά της οδήγησε στην δημιουργία της εθνικής συνείδησης σλάβων αλλά και τη διάδοση του βυζαντινού πολιτισμού στους σλαβικούς λαούς.

ΕΡΩΤΗΣΗ 18

Α) Γεγονός ή παραβολή για κάθε μία ημέρα της Μεγάλης Εβδομάδας + Β) ερμηνευτικό νόημα

Μεγάλη Δευτέρα:

-Ο πάγκαλος Ιωσήφ: προεικόνιση του Χριστού – «πάγκαλος» = αναμάρτητος στη ψυχή και στο σώμα

-Το περιστατικό της άκαρπης συκιάς: εβραϊκή Συναγωγή, κάθε ανθρώπινη ψυχή, που δεν αποδίδει πνευματικούς καρπούς, είναι άκαρπη από καλά έργα.

Μεγάλη Τρίτη:

-Η παραβολή των δέκα Παρθένων: η εγρήγορση των πιστών με τις λαμπάδες της πίστης και της φιλανθρωπίας

-Η παραβολή των Ταλάντων: εργατικότητα και καλλιέργεια των πνευματικών χαρισμάτων για προσωπικό και κοινωνικό όφελος.

Μεγάλη Τετάρτη:

-η επάλειψη των ποδιών του Χριστού με μύρο και δάκρυα από την αμαρτωλή γυναίκα: η άκρα ταπείνωση που οδηγεί στη μετάνοια.

Μεγάλη Πέμπτη:

-Ο ιερός Νιπτήρας, ο Μυστικός Δείπνος, η προσευχή στη Γεθσημανή, η προδοσία του Ιούδα: η ελευθερία της ταπείνωσης.

Μεγάλη Παρασκευή:

-Η ανάμνηση των Παθών του Χριστού: η ελευθερία της θυσίας.

Μεγάλο Σάββατο:

-Η ταφή του Χριστού και η κάθοδος στον Άδη: η ελευθερία του ανθρώπου από τον θάνατο

ΕΡΩΤΗΣΗ 19

Απάντηση:

A) Ιαπωνική θρησκεία:

-Σύνθεση τριών επιμέρους θρησκειών: του εγχώριου Σίντο, του Μαχαγιάνα Βουδισμού και του Κομφουκιανισμού

B) Ο Βουδισμός έχει επηρεάσει ό,τι έχει σχέση με τη μεταθανάτια ζωή και τη προγονολατρία

Ο Κομφουκιανισμός διέπει τη διάρθρωση και λειτουργία της κοινωνίας

Το Σίντο έχει αναλάβει τις περιοχές της ζωής τις οποίες προστατεύουν και προάγουν οι θεοτήτες του.Γι' αυτήν την προστασία και προαγωγή καταφεύγουν σε αυτές οι ιάπωνες στηγέννηση, στις γιορτές ενηλικίωσης, στον γάμο, στις τελετές για τη γονιμότητα των αγρών, για τη θεμελίωση των σπιτιών.

Ερώτηση 20

1. Άρνηση της ρομαντικής απαισιοδοξίας.
2. Άρνηση της τεχνοκρατικής υπεραισιοδοξίας
3. Πρόταση ρεαλιστικής αισιοδοξίας

ΑΝΑΠΤΥΞΗ:

1. Άρνηση της ρομαντικής απαισιοδοξίας:

Η τεχνολογία δεν ευθύνεται για τις παρενέργειές της. Υπεύθυνος είναι ο άνθρωπος με την ηθική συμπεριφορά του, τη χρήση ή την κατάχρηση της τεχνικής. Ο πεσιμισμός(απαισιοδοξία) που βλέπει στην τεχνολογία μόνο τις αρνητικές της πλευρές, που τη θεωρεί σαν δηλητήριο, είναι επικίνδυνος κι απαράδεκτος. Δεν είναι δυνατόν να παραθεωρούνται οι ευεργετικές συνέπειες από τη χρήση της στην καθημερινή μας ζωή. Η “επιστροφή στη φύση” (ρομαντισμός), που πολλοί ευαγγελίζονται, θα σήμαινε επιστροφή στις άθλιες συνθήκες ζωής και οπισθοδρόμηση στη βαρβαρότητα. Η φύση, σαν ένας ζωντανός οργανισμός, είναι φιλική όταν της συμπεριφερόμαστε φιλικά, αλλά γίνεται εχθρική, όταν οι ενέργειές μας είναι εχθρικές απέναντί της.

2. Άρνηση της τεχνοκρατικής υπεραισιοδοξίας. Ο χριστιανός βλέπει την τεχνική πρόοδο και την ανάπτυξη των επιστημών ως εργαλείο για τη βελτίωση των συνθηκών της ζωής και μέσα στα περιορισμένα πλαίσια της ζωής αυτής. Το σημαντικό γι' αυτόν είναι η ποιότητα της ζωής

και η πορεία προς τον προορισμό του, που είναι η πνευματική εξύψωση και η επιτυχία της θέωσής του. Δε θεοποιεί την τεχνολογική πρόοδο ούτε την απορρίπτει. Με βάση αυτήν την τοποθέτηση αντιλαμβάνεται

την τεχνική πρόοδο σε συνάρτηση με την ηθική βελτίωση. Αλλιώςτικα κινδυνεύουμε να καταλήξουμε στον κυνισμό, καθώς η τεχνολογία μπορεί να λειτουργεί σε βάρος των συνανθρώπων μας. Η υπεραισιοδοξία των τεχνοκρατών, ότι τάχα η τεχνολογία έχει πάντοτε μια λύση για κάθε πρόβλημα, είναι αφελής κι επικίνδυνη, δηλαδή απάνθρωπη, ιδίως μετά τη Χιροσίμα και το Τσερνομπίλ.

3. Πρόταση ρεαλιστικής αισιοδοξίας. Πέρα από τα δυο άκρα, το ρομαντισμό της απαισιοδοξίας και τον κυνισμό της υπεραισιοδοξίας, υπάρχει ο ρεαλισμός της αισιοδοξίας που προτείνει η Ορθοδοξία. Ναι στη χρήση της τεχνολογίας όχι στην κατάχρησή της. Το κλειδί βρίσκεται στα χέρια μας και λέγεται ευθύνη. Η τεχνολογική πρόοδος μπορεί να αποβαίνει σωτήρια για τον άνθρωπο, όταν στηρίζεται στην ηθική ευθύνη του ανθρώπου. Όταν η χρήση της τεχνολογίας γίνεται με βάση την αγάπη, όταν αποβλέπει στο πραγματικό συμφέρον του ανθρώπου, τότε οι προοπτικές που διανοίγονται είναι αισιόδοξες. Ο Χριστιανός στέκεται κριτικά απέναντι στην τεχνολογία. Αντιλαμβάνεται ότι η τεχνολογία έχει μεγάλη δύναμη και επιδρά στη ζωή του διαμορφώνοντας σε μεγάλο βαθμό ακόμη και τη συμπεριφορά του. Δεν υπερεκτιμά τις δυνατότητές της, δεν τη θεοποιεί, αλλά ούτε και την απορρίπτει. Κρίνει ανάλογα με τη χρήση της και είτε αποδέχεται τα επιτεύγματά της είτε τα καταδικάζει. Η Εκκλησία δεν είναι αντίθετη προς την τεχνολογική ανάπτυξη, αλλά θέλει να δώσει στην τεχνολογία τη διάσταση που πρέπει να έχει. Η τεχνολογία οφείλει να λειτουργεί με ανθρώπινο πρόσωπο, για χάρη του ανθρώπου